

ЄВГЕН МИКОЛАЙОВИЧ БІЛЕЦЬКИЙ

(до 75-річчя від дня народження)

10 липня 2010 року відомому вченому в галузі екології, популяційної біології і захисту рослин доктору біологічних наук, професору Євгену Миколайовичу Білецькому виповнюється 75. Він народився у Харкові. У 1959 році закінчив біологічний факультет Харківського державного університету (нині Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна) за спеціальністю «зоологія».

З 1959 до 1964 року Є.М. Білецький працював на Мелітопольській дослідній станції садівництва, потім був призначений на посаду завідувача Цілинного крайового сектора прогнозу появи шкідників і хвороб сільськогосподарських культур у Північному Казахстані, а згодом – завідувача лабораторії енто-

мології Всесоюзного НДІ зернового господарства ім. О.І. Бараєва.

З 1969 року Є.М. Білецький завідувач лабораторії біологічних методів, а з 1978 року – завідувач відділу захисту рослин Інституту рослинництва ім. В.Я.Юр'єва (м. Харків).

З 1988 року доцент, з 1991 і дотепер – завідувач кафедри зоології та ентомології Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва.

У 1968 році Є.М. Білецький захистив кандидатську, в 1992 – докторську дисертації, у 1993 році йому було присвоєно звання професора, а у 1994 обрано дійсним членом Академії наук вищої освіти України (аграрне відділення).

Основні наукові інтереси Є.М.Білецького пов'язані з дослідженням закономірностей багаторічної популяційної динаміки комах. Ним вперше з позицій системного підходу на основі синтезу теоретичних узагальнень екологів багатьох країн світу про зміну чисельності популяцій, аналізу сучасних досягнень біологічних наук, багаторічного нагромадження і узагальнення історичних відомостей про масові розмноження понад 100 видів шкідників сільського і лісового господарства, а також спеціальних досліджень обґрунтовано теорію циклічності динаміки популяцій.

З урахуванням закону циклічності створено міжсистемний метод багаторічного (стратегічного) прогнозу масових розмножень саранових, лучного метелика, озимої совки, злакових мух, хлібної жужелиці, шкідливої черепашки, хлібних жуків, звичайного бурякового довгоносика, непарного і кільчастого шовкопрядів, золотогузка та інших шкідників на період до 2030 року. Теоретичні і прикладні розробки Є.М. Білецького використовуються в Україні, СНД, Африці, країнах Близького та Середнього Сходу, в Китайській Народній Республіці.

З проблем теорії і методів прогнозування масових розмножень шкідників бавовнику та овочевих культур кафедра зоології та ентомології ХНАУ, очолювана проф. Є.М. Білецьким, проводить спільні дослідження з Інститутом зоології Всекитайської академії наук і з Шенсійським інститутом захисту рослин.

Спільно з вченими кафедр інформатики і фітопатології ХНАУ Є.М. Білецьким розроблене автоматизоване робоче місце спеціаліста із захисту рослин.

Біографічні дані Є.М. Білецького включені до видання «Видатні екологи світу» Міжнародного біографічного центру в Кембриджі.

ЮВІЛЕЇ

Професор Є.М. Білецький автор 245 наукових праць, засновник наукової школи «Проблема багаторічного прогнозування масових розмножень шкідливих комах». З цього напрямку він підготував 13 кандидатів і двох докторів наук.

За останні два десятиліття за участю доктора біологічних наук Є.М. Білецького і викладачів кафедри зоології та ентомології ХНАУ видано три фундаментальні підручники, два практикуми і 11 навчальних посібників з грифом Мінагрополітики України. Зокрема, у 2005 році випущено підручник «Сільськогосподарська ентомологія», у 2009 р. – «Практикум із сільськогосподарської ентомології» для аграрних ВНЗ України.

Є.М. Білецький – голова спеціалізованої вченої ради К 64.803.02 із захисту кандидатських дисертацій зі спеціальностей 16.00.10 «ентомологія» і 06.01.11 «фітопатологія», заступник головного редактора збірника наукових праць «Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В.В.Докучаєва. Серія Ентомологія і фітопатологія», член редколегії журналу «Вісник Харківського національного аграрного університету. Серія Біологія».

Професор Є.М. Білецький нагороджений трудовою відзнакою Мінагрополітики «Знак Пошани» (2005 р.), багатьма почесними грамотами.

Редколегія журналу «Вісник Харківського національного аграрного університету. Серія Біологія» щиро вітає професора Є.М. Білецького зі славним ювілеєм, зичить міцного здоров'я, благополуччя, творчого натхнення, нових здобутків на ниві освіти і науки.

© 2010 р. М. Д. Євтушенко